

Seat No. : _____

MB-114

May-2022

B.A., Sem.-IV

EC-II-204 : N.S.S.

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ-I

- નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના વિગતે જવાબ લખો : 42
1. પર્યાવરણનો અર્થ ટૂંકમાં સમજાવી, ટકાઉ વિકાસના સિદ્ધાંતો સમજાવો. 14
  2. વૈશ્વિક ગરમી (Global Warming) અને ઓઝોન સ્તરનો નાશ (Ozone Layer Depletion) વિશે વિગતે નોંધ લખો. 14
  3. કચરાના વધુ સારા પ્રબંધ માટેનાં સૂચનો વિગતે વર્ણવો. 14
  4. ભૂમિસંરક્ષણ અને વનવિકાસ વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 14
  5. પ્રદૂષણના પ્રકારો વિગતવાર વર્ણવો. 14
  6. જમીનના પ્રદૂષણને અટકાવવાની વિવિધ રીત વર્ણવો. 14
  7. કુદરતી આપત્તિઓ વિશે વિગતવાર નોંધ લખો. 14
  8. માનવસર્જિત આપત્તિઓ વિગતે વર્ણવી ઈમરજન્સી મેનેજમેન્ટ વિશે નોંધ લખો. 14

વિભાગ-II

(ફરજિયાત)

9. નીચેનામાંથી ગમે તે આઠ પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો : 8
(1) પર્યાવરણીય પ્રશ્નો નીચેનામાંથી કયા-કયા છે ?
(a) જંગલનો વિકાસ (b) અણુમથકો (c) વિશાળ બંધ (d) આપેલ તમામ
(2) ટકાઉ વિકાસના સિદ્ધાંતો કયા-કયા છે ?
(a) પ્રકૃતિ સાથે સંવાદિતા (b) લોકકેન્દ્રી વિકાસ (c) સમગ્રલક્ષિતા (d) આપેલ તમામ

- (3) ભોપાલ ગેસ દુર્ઘટના કઈ તારીખે થઈ હતી ?
 (a) 3-12-1984 (b) 3-12-1985 (c) 3-12-1986 (d) 3-12-1987
- (4) વિશ્વ પર્યાવરણ અને વિકાસ પંચની સ્થાપના કઈ સાલમાં થયેલી ?
 (a) 1985 (b) 1986 (c) 1987 (d) 1988
- (5) પ્રકૃતિના મહત્ત્વના સ્ત્રોત કયા-કયા છે ?
 (a) જળસંચય (b) ઊર્જાસંરક્ષણ (c) ભૂમિસંરક્ષણ (d) આપેલ તમામ
- (6) પ્રાણીઓ ઉચ્છ્વાસમાં જે કાર્બન ડાયોક્સાઈડ બહાર કાઢે છે તેને કોણ શોષી લે છે ?
 (a) માનવીઓ (b) વનસ્પતિ (c) નદીઓ (d) પર્વતો
- (7) ઈતિહાસમાં સૌથી વધુ ગરમીવાળું વર્ષ કયું રહ્યું છે ?
 (a) 1990 (b) 1991 (c) 1992 (d) 1993
- (8) ‘પર્યાવરણ વ્યવસ્થાપન માટે ઓછામાં ઓછી દસ ટકા જમીન અને જળાશયોને નિર્જન સ્થળો તરીકે સુરક્ષિત રાખવા જોઈએ.’ – આ વિધાન
 (a) અપૂરતું છે. (b) ખોટું છે. (c) ખરું છે. (d) ક્યારેક ખોટું છે.
- (9) પ્રદૂષણના સૌથી જોખમી પ્રકારોમાં શેનું પ્રદૂષણ આવે છે ?
 (a) હવા (b) પાણી (c) જમીન (d) આપેલ તમામ
- (10) જમીન પર વધતા પ્રદૂષણની અસર કોના પર થાય છે ?
 (a) વન્ય પ્રાણી (b) વનસ્પતિ (c) માણસો (d) આપેલ તમામ
- (11) વાતાવરણમાં ઓક્સિજનનું પ્રમાણ સામાન્ય રીતે કેટલા ટકા હોય છે ?
 (a) 20% (b) 30% (c) 40% (d) 50%
- (12) લાઉડસ્પીકર પરથી આવતો વધુ પડતો અવાજ શેનું પ્રદૂષણ વધારે છે ?
 (a) જમીનનું (b) પાણીનું (c) અવાજનું (d) વાયુનું
- (13) આપત્તિઓને કયા-કયા પ્રકારમાં વર્ગીકૃત કરી શકાય છે ?
 (a) કુદરતી (b) માનવસર્જિત (c) (a) અને (b) બંને (d) એકપણ નહીં
- (14) ‘પૂરે ફક્ત ચોમાસામાં વધુ પડતા વરસાદને કારણે જ આવી શકે છે.’ – આ વિધાન
 (a) અપૂરતું છે. (b) પૂરતું છે. (c) ખોટું છે. (d) ખરું છે.
- (15) નીચેના પૈકી કઈ આપત્તિ કુદરતી આપત્તિ નથી ?
 (a) ભૂકંપ (b) યુદ્ધ (c) સુનામી (d) વાવાઝોડું
- (16) ઈમરજન્સી મેનેજમેન્ટના મૂળ હેતુ કયા છે ?
 (a) લોકોનો જીવ બચાવવો (b) પર્યાવરણ બચાવવું
 (c) અર્થવ્યવસ્થાને બચાવવી (d) આપેલ તમામ